

ለናይ ሰልፍ መዓርክ 60ታት

7ይ ክፋል

መሐመድ እድሪስ

ዑስማን ቤረግ ለጸብጠው ዐሳክር እንዴ ገርገረው፡ መዐነውየት ሰበት ረክበው፡ እግል ፋሽ ወሺመት ኩሎም ዎር-ዎርቶም እግል ልጽበጦ አስክ ጀሀት ደብር ኮንታሪ ሄረረው። እብ ምንተሐት እግል ዐብዱ መሐመድ ፋይድ፡ እግል ከራር አድም ወሓጅ ሰበት ረአዎም፡ አስኮም ገጾም ተሐት ትከረው። ሰልሲቶም እብ ጀንገዴዳለ መሓዝ ገይሶ እንዴ ዐለው፡ ንትዐዴ ምኑ ቤለው። ለአሱሩም ናይ ዎርት ጀላብ እግል ልምሰል፡ አሰርለ መርሐም ሀለ እት ካይዶ፡ ሓጅ እት መርሐም ክልኢቶም ደርቡ ገብአው። ኩሎም ግረ እንዴ ትወለበው ክም ተዐደው፡ ለአሱሮም እግል ኢልትረኤ እበን ወዕጨይ እት ካይዶ ሰኒ አሬመው ከደብር ሰርቀት ፈግረው። ደርቦም ገብኦ ለዐለው ፖሊስ ዐሬናሆም እት ልብሎ፡ አሱሮም ሰበት በደ ምኖም፡ አስክ መረዊት ተሐት እንዴ ትከረው ክም ተሐበዐው ምኖም ሀዩ፡ ሰፍሩያም ወጽምአም ሰበት ዐለው፡ ብለዕ ወሲቶ እግል ልሕዘው፡ እብ ሐዲስ አስክ መረዊት ለዓል አቅበለው። እብ ተዕበት እንዴ ተከለው እት ልትመንቀሾ እት ገበዮም ኮከን ማይ ርሶሕ ሰበት ረክበው፡ መንፈሶም ተሐደሰ። ላኪን ምሽክለት ረክበው።

ለማይ እብ ሕፍንክ እንዴ ጀቀፍክ እግል ትሱቴ ምኑ እተ ኢልትቀደር ምኑ ልቅብ ግንድ ሕመራይ ዐለ። ለዕጨት እግል ኢልብተኮ ሒለት ሐግለው! ዕጨት ሕመረት ሰፍሩይ እት እንተ እግል ትቅረጨ ኢኮን፡ ጽጉብ ዲብ እንታመ የአሶ፡ ኬወ ተአትሐዝዮ። ሰበት እሊ እግል ልርወው ኢኮን፡ ብሽረ ሰውረት ኤረትርየ እትለ ናይ ሰልፍ መትአምባት ግድለ ስለሕ ዲብ 60ታት ፍንጌ ምናድሊን ሰውረት ወጄሽ አባይ ገብኦ ለዐለ መዓርክ ምነ ምናድል ሀይለስላሴ ወልዱ ለከትበዩ ክታብ ዐዋቴ ለትነሰኣቱ። ከእግል ዮም 7ይ ክፋል፡ ማይመ ሰበት ሐግለው ክሌሕ-ክሌሕ ጸብጠቶም። ሐር ላቱ ኢሐምቀው፡ እንዴ ባሰረው፡ ቅሽን ቀጢን ምነ ሕመረት እንዴ በትከው።

እግሌ ልሕጹ ክም ዕንድር እግል ልትነፍያ እቡ እብ ምልሃዮም እት ልትደገጎ በትከው። ወእግሌ ዕንድር እት ግብ ልቅብ ለዐለ ማይ እንዴ ኣተወ ማዮም እት ጀብዶ ረወው ምኑ። ትዕባም ሰበት ዐለው ወምድርመ እንዴ ጸልመተ ገበይ ሰበት በዴት ምኖም፡ ምነ ለዐለው ዲበ ወስ ኢወደው። እታሆም ሳክባም እት እንቶም፡ ወሬሕ ሰበት ፈግረ እንዴ ቀንጸው፡ ክም ሐዛዘው ለገበይ ሰበት ረክበው፡ ኣስክ ጀህት ኮንታሪ ኣተላለው ከዲብ ዐድ-ሃቦክ ኣተው። እለ ኣካነት እለ ማርዮ ነቡሩ ለዐለው ክፋል መረዊ ለግል ቱ።

እቱ እግል ዎርት ልትዓወን ምስሎም ለዐለ እናስ ማርያይ እንዴ ሀረሰው፡ ከበር ሓምድ ረክበው ምኑ ወሐር፡ ሐሊብ እምጸኣ እሎም ወእንዴ ሰተወ ገበዮም ኣተላለው። ወቅት ሰላት ኣስቡሕ ሳዐት 5:30 ለገብእ ህዬ፡ ከረ ሓምድ እት ዐለው ዲቡ ዐድ ሰጎ በጽሐው። ምስል ሓምድ፡ ዐዋቴ መሐመድ ፋይድ ለብእቶም ሐዳም ኣንፌራም ሌጠ ጸንሐዎም። * * * 1 ሰብተምበር 1961 ሓምድ ዐዋቴ ምን ቤቱ እንዴ ፈግረ ምስል ስስ መልህያሙ እት ሀደምደሜ ሰልፋይት ጠልገት እንዴ ለክፈ ንዳል ክም ኣንበተ ለበሸረ እት ዕለት ሰበት ተ፡ ሸዐብመ ክል ሰነት ለልትዘከረ ወለልሐሸመ ኣምዕል ተ። ሐርብ ኣዳል እት ዮም 1 ሰብተምበር 1961 ክም ገብኣ ወክም እንቡተት ንዳል ስለሕ ለልሐሱቡ ህለው። ምናተ፡ ለቀዳምያም ምናድሊን ለመዕረከት ኣዳል ገብኣት ዲበ ዕለት ኣማን፡ ሂለል ሰብተምበር እንዴ ኢትገብእ፡ 26 ሰብተምበር ክምሰል ዐለት ቱ ለሸርሐ። ምነ ናዮም እበ ኢትትፈንቴመ፡ ጀሪደት ዘመን “ፖሊስ እት ረኣስ ቴልየት ሓምድ እድሪስ ዐዋቴ ለረክበው ዐውቴ” ሐንቴለ ልብል ኣርእስ፡ እት ናይ ጅምዐት 29 ሰብተምበር 1961 ጥብዐተ፡ እግል እሊ ተ ለኣከደት፡ ...ኣትላተ ገጽ ምሴ፡ (26 ሰብተምበር) ዐሳክር ፈደሬሽን ምን ሰንበል ለትለኣከው ፖሊስ መትቃውመት ቅብላት ቃኑን፡ ምስለ እብ ሓምድ እድሪስ ዐዋቴ ለልትበህለ ሽፍታይ ለልትመርሐ ድድ ቃኑን እንዴ ተሓረበው፡ እግል ቤረቅ ኖረግ ኖራይ ለልትበህል እናስ ቤት መዐለ (ቢንዳምር) ምስል ዎርት መነሸር ለጅንሱ መንዱቁ ወ 14 ጠልገት ጸብጣም ህለው። ... እሊ ሽፍታይ እሊ፡ ዎርት ምነ እዴ ማን ናይ ሓምድ እድሪስ ዐዋቴ ለዐለው ቱ። ምድር ጽልሙት ሰበት ዐለ፡ ለኣካን ህዬ፡ ደብዐት ሰበት ተ፡ ፖሊስ እግሌ ተርፈው እግል ለዐሩቦም ኢቀድረው።

ላኪን፡ ቤረግ ኖራይ እግሌ መትቀዳም ቅወት ፖሊስ ለትነፌዕ ወትሰዴ ሐብሬ ወመፋሂም ሃይብ ህለ። እትሊ ከበር እሊ ቤረቅ ኖራይ እንዴ ትበህለ ስሙይ ለህል (ዑስማን ቤረግ) ክም ትጸበጠ ኣኪድ ቱ። እግሌ ኣግደ ጸበጡ ምን እንረኤ ህዬ፡ ሐርብ ኣዳል እት ዮም 26 ሰብተምበር 1961 ክም ዐላ ቱ ለትሸረሐ። ስለሕ ከረ ሓምድ መብዝሐ ኣልቢኒ ዐለ። ኣልቢኒ (ኣፈድስቲ)

እት ክፋል ሐባሪሁ፡ እግል ተንሺን ሀደፍ ለነፈዐ ክልኤ ስነን ፍግር ለቤለዩ ነኣይሽ ምጥመዕ ሐጺን ሰበት ብእተ፡ ሓምድ እግለ ኣዛኒት እት ልብል ቱ ሰምዮ ለዐለ። እለ እንዴ ሰማ ቱ ህዩ ለምዕል፡ “ዮም ኣዛኒት ክርን ወዴት፡ ወእለ ሕነ እግል ሰልፍ ኢነት ሕነ ወኣባያምን ገጽ-እብ-ገጽ እንዴ ትዋጅሁን ከትሓረብን። ሐቆ እለ ሰካብ እት ዐራት ይህለ!” ቤለ፡ እግለ ገሌሁ ኣዳም ለሰሐለት ወእግል ገሌሁመ ለኣግበሐት ኣምዕል ጀርቤ፡ እግል 26 ሰብተምበር 1961፡ ክም ዕውትት ወታሪካይት ኣምዕል እት ኖተት እብ ሕሽመት ከትባዩ ልትበህል። ኣዳል እት ሞኅራዬብ ለህለ ዐቢ ደብር ቱ። ምን ቅብለት ኣስክ ግብለት ልትመደድ። ምን ጀህት ምውዳቅ ጸሓዩ ህይኮተ-ተሰነይ እንዴ ትበገሰክ፡ ኣስኩ ለትኣፈግር ስለል ጨባብ ህሌት። ብለቅ ወመድርረይ ለትመለኣ ኣጸድፍ ሰበት ቱ፡ እምበለ ውላድለ ባካት እንዴ ዘግነ ለፈግሩ ኣለቡ። እት ገሌ ኣካናቱ፡ ኣዳም ኢኮን፡ ኣጣልመ ኢፈግሩ። ኣዳል ለትፈናተ ዕጨይ ወግሬ ወቀረጽ ለብእቱ፡ እብ ቀንጠብ ለትገልበበ ምድር ሰዐር ቱ። እቱ ለኣተ፡ ኣዳም ኢኮን ንዋይመ ኢልትረኤ። ግይ ኣዳል ጋሽ እብ ቀሊል እተ ኢረክቡ ፍንቱይ መጻብብ ቱ ለልትረከብ። እብ ጀህት ግብለት ኣዳልመ ሐቱ ገበይ ሌጣ ተ ለህሌት። ክምሰለ እት ግብለት ለህሌት፡ ህታመ እት ሐሲያት ተ ለህሌት። ርሽመት ደብር ኣዳል ሐንታለ ትትበህል።

ምን ሐንታለ ክም ደነንክ ኣጋርተ-ፋረ (ገበይ ኣገር) ትበጹሕ። እንሰ እብ ሐቱ ስለል ኣስክ ኣጋርተ-ፋረ እግል ትፍገር ትቀድር። ምኑ ገጽክ ለዐል ጸባብ ወኣስ ሰበት ገብኣት፡ እንሰ ኢትፈግሩ። ኣስክለ ቀንጸት ምኑ ቤለደሬ እግል ተኣቅብል ኣውመ ኣስክ ምውዳቅ ጸሓይ ኣስክ ግራሽ እንክር ህይኮተ እግል ትንሰእ በ። ምኑ ህዩ ኣስክ ኣዳል እምበል ኣጣል እግል ልፍገር ለቀድር ንዋይ ኢህለ። እት ኣዳል ክም ፈገርክ እብ ጽርግዩ ህይኮተ-ጎኚ ለልሐልፍ እብ ዋዴሕ እግል ትፈርጉ ትቀድር። ላሊመ ኣስክ ባናታት ኣንዋር ከሰለ እንዴ ኢተርፍ እብ ዋዴሕ ሰበት ልትረኤክ፡ መርበይክ ኢበዴ ምንክ። ግብለታይ እንክር ኣዳል እግል ኖሱ ኣስክለ ጽርግያ ቱ ለልትመደድ። እት ኣዳል ለትፈናተ ሔዋናት ከደን ክም ነላት፡ ኣራባት፡ እምበርህገ፡ ዔው፡ ወነን፡ ሐዩት (እት ዘበን ቅዱም)፡ ከራክሬ ወሐገል እብ ብዝሐ ህለ። እት ርሽመት ኣዳል ነኣይሽ ቀርዋት ምን ኢገብእ፡ ከረቢት ለትመለኣ ቱ። ኣዳል እብ ጀህት ምፍጋር ጸሓዩ ወቅብለት ምፍጋር ጸሓዩ፡ ኣስክ ሞኅራዬብ፡ ጀህት ቅብለት ህዩ ኣስክ ሀዋሻይት ደሬክ። ኣዳል ሓለት ሀወእ ሰኔት ሰበት ቡ፡ እት ወክድ ሐጋይ ገሌ ሰብ ንዋይ ለሓጉ ዲቡ። ወክድ ከረም ላኪን፡ ዔቶት ከደን ሰበት በይሕ ዲቡ፡ ለኢትዘግን እቱ ምድር ክጠረት ቱ። ፖሊስ ኣስክ ኣዳል እግል ልፍገር ሐቆመ ጀረበው፡ እብ ምንቀደም እብ ጀህት ህይኮተ፡ እብ

ሓሪት ህዩ እብ ቤለ-ደሬ እግል ልጀርቦ ቦም። እብ ክልኢቱ እትጅግት አስክ
አዳል እግል ልፍገር ለወጠነ፡ ዝያድ አርበዕ ሳዐት ነስእ ምኑ።